

ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ  
 Навчально-науковий інститут денної освіти  
 Навчально-науковий інститут заочно-дистанційного навчання  
 Кафедра правознавства

**СИЛАБУС**

навчальної дисципліни

**«Відповідальність в публічному адмініструванні»**

на 2024-2025 навчальний рік

Курс та семестр вивчення	2 курс, 3 семестр
Освітня програма/спеціалізація	«Публічне адміністрування»
Спеціальність	281 Публічне управління та адміністрування
Галузь знань	28 Публічне управління та адміністрування
Ступінь вищої освіти	магістр

ПІБ НПП, який веде дану дисципліну,  
 науковий ступінь і вчене звання,  
 посада

**Білокінь Руслан Михайлович**  
 доктор юридичних наук, доцент  
 професор кафедри правознавства

Контактний телефон	+38(0532) 56-10-02
Електронна адреса	RuslanBM1974@gmail.com
Розклад навчальних занять	<a href="http://schedule.puet.edu.ua/">http://schedule.puet.edu.ua/</a>
Консультації	очна/заочна <a href="http://pravo.puet.edu.ua/studinfo.php">http://pravo.puet.edu.ua/studinfo.php</a> онлайн: електронною поштою, сб 10.00-12.00
Сторінка дистанційного курсу	

**Опис навчальної дисципліни**

<b>Мета вивчення навчальної дисципліни</b>	формування цілісного бачення майбутніми фахівцями процесу формування, існування й розвитку системи публічної влади в суспільстві, оволодіння теоретичними знаннями з питань публічного адміністрування, відповідальності в публічному адмініструванні; відмінності відповідальності в публічному адмініструванні від інших видів юридичної відповідальності; набуття практичних вмінь і навичок щодо застосування законів, принципів, методів, технологій та процедур в управлінні суб'єктами публічної сфери; набуття вмінь та формування компетенцій, необхідних для виконання функцій та реалізації повноважень керівника (фахівця) суб'єкта публічного адміністрування, в тому числі для органів державної влади і місцевого самоврядування. Опанування основними технологіями та процедурами публічного адміністрування об'єктів публічної сфери. Засвоєння основних принципів та засад адміністративних правопорушень, в тому числі антикорупційного законодавства.
<b>Тривалість</b>	3 кредити ЄКТС/90 годин (денна ф.н.: лекції 10 год., практичні заняття 20 год., самостійна робота 60 год.; заочна ф.н.: лекції 6 год., практичні заняття 10 год., самостійна робота 74 год.)
<b>Форми та методи навчання</b>	Лекційні та практичні заняття в аудиторії з використанням інформаційних технологій, самостійна робота із джерелами, основною та додатковою навчально-методичною літературою поза аудиторними заняттями Методи навчання: навчальна дискусія, ноозасоби, креативні технології, інноваційні методики, дидактичні матеріали.
<b>Система поточного та підсумкового контролю</b>	Поточний контроль: відвідування лекцій; обговорення теоретичних питань на семінарських (практичних) заняттях; тестування; виконання завдань, передбачених планом самостійної роботи; написання і захист наукових рефератів з визначеної проблеми; поточна модульна робота Підсумковий контроль: залік
<b>Базові знання</b>	Наявність широких знань з інформаційного права, адміністративної процедури, комунікацій у публічному адмініструванні
<b>Мова викладання</b>	Українська

**Перелік компетентностей, які забезпечує дана навчальна дисципліна, програмні результати навчання**

№ з/п	Компетентності, якими повинен оволодіти студент	Програмні результати навчання
<b>Загальні компетентності</b>		
1. 2. 3.	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу (ЗК01). Здатність удосконалювати й розвивати професійний, інтелектуальний і культурний рівні (ЗК04). Здатність генерувати нові ідеї (креативність) (ЗК07).	Розв'язувати складні задачі публічного управління та адміністрування, враховуючи вимоги законодавства, виявляти правові колізії та проблеми, розробляти проекти нормативно-правових актів для їх усунення (РН02).
4.	Здатність приймати обґрунтовані рішення та використовувати сучасні комунікаційні технології (ЗК05);	Розробляти обґрунтовані управлінські рішення з урахуванням питань європейської та євроатлантичної інтеграції, враховувати цілі, наявні законодавчі, часові та ресурсні обмеження, оцінювати політичні, соціальні, економічні та екологічні наслідки варіантів рішень (РН11).
<b>Спеціальні (фахові, предметні) компетентності</b>		
5.	Здатність налагоджувати соціальну взаємодію, співробітництво, попереджати та розв'язувати конфлікти (СК01).	Уміти здійснювати ефективну комунікацію, аргументувати свою позицію, використовувати сучасні інформаційні та комунікаційні технології у сфері публічного управління та адміністрування на засадах соціальної відповідальності, правових та етичних норм (РН08).
6.	Здатність організовувати діяльність органів публічного управління та інших організацій публічної сфери (СК02);	Здійснювати ефективне управління інноваціями, ресурсами, ризиками, проектами, змінами, якістю, застосовувати сучасні моделі, підходи та технології, міжнародний досвід при проектуванні та реорганізації управлінських та загально-організаційних структур (РН06).
8.	Здатність визначати показники сталого розвитку на вищому, центральному, регіональному, місцевому та організаційному рівнях (СК04);	Знати теоретичні та прикладні засади вироблення й аналізу публічної політики, основ та технологій прийняття управлінських рішень (РН01).
9.	Здатність самостійно готувати проекти нормативно-правових актів, аналітичні довідки, пропозиції, доповіді, надавати експертну оцінку нормативно-правовим актам на різних рівнях публічного управління та адміністрування (СК07);	Розв'язувати складні задачі публічного управління та адміністрування, враховуючи вимоги законодавства, виявляти правові колізії та проблеми, розробляти проекти нормативно-правових актів для їх усунення (РН02).
10.	Здатність приймати обґрунтовані управлінські рішення з урахуванням питань європейської та євроатлантичної інтеграції (СК10).	Розробляти обґрунтовані управлінські рішення з урахуванням питань європейської та євроатлантичної інтеграції, враховувати цілі, наявні законодавчі, часові та ресурсні обмеження, оцінювати політичні, соціальні, економічні та екологічні наслідки варіантів рішень (РН11).

**Тематичний план навчальної дисципліни**

Назва теми	Види робіт	Завдання самостійної роботи у розрізі тем
<b>Модуль 1. Відповідальність в публічному адмініструванні як механізм державного управління</b>		
<p><b>Тема 1.</b> Публічне адміністрування як наукова дисципліна, сукупність знань, сфера діяльності та навчальна дисципліна.</p>	<p>Відвідування лекції; тестування; виконання завдань, передбачених планом самостійної роботи</p>	<p><b>Завдання 1.</b> Питання для самостійного вивчення                      1.1Предмет і методологічна основа публічного адміністрування. 1.2Основні підходи до розуміння публічного адміністрування та його еволюція. 1.3Предметна сфера відповідальності в публічному адмініструванні. 1.4Співвідношення управління, адміністрування та відповідальності. 1.5Публічне адміністрування як напрям наукових досліджень, сукупність знань, сфера діяльності та навчальна дисципліна.1.6 Історичний розвиток науки державного будівництва і місцевого самоврядування.  <b>Завдання 2.</b> Скориставшись інформаційними джерелами опрацювати теоретичний матеріал по темі.  <b>Завдання 3.</b> Виконати тестування самоконтролю знань за темою.</p>
<p><b>Тема 2.</b> Відповідальність в публічному адмініструванні як різновид юридичної відповідальності.</p>	<p>Відвідування лекції; обговорення теоретичного питання на семінарському занятті; тестування; виконання завдань, передбачених планом самостійної роботи</p>	<p><b>Завдання 1.</b> Питання для самостійного вивчення                      1.1 Поняття, особливості та підстави адміністративної відповідальності. 1.2 Принципи адміністративної відповідальності. 1.3Відмежування адміністративної відповідальності від інших видів юридичної відповідальності. 1.4Відповідальність у публічному адмініструванні як різновид юридичної відповідальності.  <b>Завдання 2.</b> Скориставшись інформаційними джерелами опрацювати теоретичний матеріал по темі.  <b>Завдання 3.</b> Виконати тестування самоконтролю знань за темою.</p>
<p><b>Тема 3.</b> Роль влади в публічному адмініструванні.</p>	<p>Відвідування лекції; обговорення теоретичного питання на семінарському занятті; тестування; виконання завдань, передбачених планом самостійної роботи</p>	<p><b>Завдання 1.</b> Питання для самостійного вивчення                      1.1Публічне адміністрування та влада. Феномен влади. 1.2 Публічна влада та публічне адміністрування. 1.3 Влада як основний засіб публічного адміністрування. 1.4 Механізм взаємодії влади та публічного адміністрування. 1.5 Держава як суб'єкт політичної влади. 1.6 Економічна влада. 1.7 Взаємозв'язок і взаємозалежність політичної та економічної влади.  <b>Завдання 2.</b> Скориставшись</p>

Назва теми	Види робіт	Завдання самостійної роботи у розрізі тем
		інформаційними джерелами опрацювати теоретичний матеріал по темі. <b>Завдання 3.</b> Виконати тестування самоконтролю знань за темою.
<b>Тема 4.</b> Закони та принципи публічного адміністрування.	Відвідування лекції; обговорення теоретичного питання на семінарському занятті; тестування; виконання завдань, передбачених планом самостійної роботи	<b>Завдання 1.</b> Питання для самостійного вивчення 1.1 Управління суспільством – головне призначення публічного адміністрування. 1.2 Загальний закон соціального управління – залежність управляючого впливу від стану системи та зовнішнього середовища. 1.3 Закон необхідності посилення регулювання та управління суспільними процесами. 1.4 Закон розмежування центрів влади та управління. 1.5 Закон централізації та децентралізації влади. 1.6 Закон системності організації та саморозвитку системи публічного адміністрування. 1.7 Загальносистемні методологічні принципи публічного адміністрування. 1.8 Принципи, що регулюють адміністрування як соціально-політичний, соціально-економічний та соціально-культурний процеси. <b>Завдання 2.</b> Скориставшись інформаційними джерелами опрацювати теоретичний матеріал по темі. <b>Завдання 3.</b> Виконати тестування самоконтролю знань за темою.
<b>Тема 5.</b> Єдність управлінських рішень та публічного адміністрування. Відповідальність за прийняття управлінських рішень.	Обговорення теоретичного питання на семінарському занятті; тестування; виконання завдань, передбачених планом самостійної роботи	<b>Завдання 1.</b> Питання для самостійного вивчення 1.1 Публічне адміністрування як процес вироблення, прийняття та виконання управлінських рішень 1.2 Управлінське рішення як наукова категорія. 1.3 Пріоритетність політичного вибору цінностей та цілей. 1.4 Роль конкуренції в процесі прийняття рішень. 1.5 Взаємовідношення суб'єкта та об'єкта прийняття рішень. 1.6 Послідовність етапів прийняття рішень. 1.7 Динаміка виконання рішень.  <b>Завдання 2.</b> Скориставшись інформаційними джерелами опрацювати теоретичний матеріал по темі. <b>Завдання 3.</b> Виконати тестування самоконтролю знань за темою.
<b>Тема 6.</b> Публічне адміністрування та муніципальна публічна	Обговорення теоретичного питання на семінарському занятті; тестування; виконання завдань, передбачених	<b>Завдання 1.</b> Питання для самостійного вивчення 1.1. Поняття муніципальної публічної

Назва теми	Види робіт	Завдання самостійної роботи у розрізі тем
влада.	планом самостійної роботи	<p>влади і місцевого самоврядування, їх відповідальність перед суспільством, державою та людиною. 1.2 Місцеве самоврядування – демократична основа управління в державі. Основні фактори формування місцевого самоврядування. 1.3 Роль місцевого самоврядування в контексті децентралізації влади та публічного адміністрування. 1.4 Сфери управління та компетенції місцевого самоврядування. 1.5 Представницькі та виконавчі органи місцевого самоврядування. 1.6 Інститути безпосередньої демократії в місцевому самоврядуванні. 1.7 Вибори органів місцевого самоврядування. Місцевий референдум. Загальні збори громадян. Органи самоорганізації населення.</p> <p><b>Завдання 2.</b> Скориставшись інформаційними джерелами опрацювати теоретичний матеріал по темі.</p> <p><b>Завдання 3.</b> Виконати тестування самоконтролю знань за темою.</p>
<b>Модуль 2. Відповідальність органів державної влади в сфері публічного адміністрування</b>		
<b>Тема 7.</b> Роль та місце органів державної влади в публічному адмініструванні.	Відвідування лекції; обговорення теоретичного питання на семінарському занятті; тестування; виконання завдань, передбачених планом самостійної роботи	<p><b>Завдання 1.</b> Виконати практичне завдання</p> <p>1.1 Механізми, органи, методи та стилі публічного адміністрування 1.2 Структура механізму та органів публічного адміністрування. Державна служба. 1.3 Особливості відповідальності державного службовця. 1.4 Види відповідальності. 1.5 Загальні правила етичної поведінки державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування.</p> <p><b>Завдання 2.</b> Скориставшись інформаційними джерелами опрацювати теоретичний матеріал по темі.</p> <p><b>Завдання 3.</b> Виконати тестування самоконтролю знань за темою.</p>
<b>Тема 8.</b> Антикорупційна діяльність у сфері публічного адміністрування.	Обговорення теоретичного питання на семінарському занятті; тестування; виконання завдань, передбачених планом самостійної роботи	<p><b>Завдання 1.</b> Питання для самостійного вивчення</p> <p>1.1 Поняття корупції та корупційних дій. Нормативно-правова база антикорупційної діяльності. 1.2 Зони «підвищеного» ризику проявів корупції. 1.3 Фактори запобігання проявам корупції: політичний, нормативно-правовий, організаційний, економічний, кадровий, морально-психологічний. 1.4 Державна політика в сфері боротьби та протидії корупції.</p>

Назва теми	Види робіт	Завдання самостійної роботи у розрізі тем
		<p><b>Завдання 2.</b> Скориставшись інформаційними джерелами опрацювати теоретичний матеріал по темі.</p> <p><b>Завдання 3.</b> Виконати тестування самоконтролю знань за темою.</p>
<p><b>Тема 9.</b> Правопорушення та відповідальність</p>	<p>Відвідування лекції; обговорення теоретичного питання на семінарському занятті; тестування; виконання завдань, передбачених планом самостійної роботи</p>	<p><b>Завдання 1.</b> Питання для самостійного вивчення</p> <p>1.1 Поняття правопорушення, його види</p> <p>1.2 Відповідальність : поняття, види, наслідки</p> <p>1.3. Співвідношення правопорушення та відповідальності</p> <p>1.4. Правові наслідки правопорушень : практика суду</p> <p><b>Завдання 2.</b> Скориставшись інформаційними джерелами опрацювати теоретичний матеріал по темі.</p> <p><b>Завдання 3.</b> Виконати тестування самоконтролю знань за темою.</p>
<p><b>Тема10.</b> Відповідальність органів державної влади та місцевого самоврядування, державних і комунальних підприємств, установ і організацій, посадових осіб за правопорушення у сфері публічного адміністрування</p>	<p>Обговорення теоретичного питання на семінарському занятті; тестування; виконання завдань, передбачених планом самостійної роботи</p>	<p><b>Завдання 1.</b> Питання для самостійного вивчення</p> <p>Відповідальність органів державної влади та місцевого самоврядування, державних і комунальних підприємств, установ і організацій, посадових осіб за правопорушення у сфері публічного адміністрування</p> <p><b>Завдання 2.</b> Скориставшись інформаційними джерелами опрацювати теоретичний матеріал по темі.</p> <p><b>Завдання 3.</b> Виконати тестування самоконтролю знань за темою.</p>
<p><b>Тема11.</b> Відповідальність недержавних організацій, органів і осіб, які не перебувають на державній службі чи службі в органах місцевого самоврядування, за правопорушення у сфері публічного адміністрування</p>	<p>Відвідування лекції; обговорення теоретичного питання на семінарському занятті; тестування; виконання завдань, передбачених планом самостійної роботи</p>	<p><b>Завдання 1.</b> Питання для самостійного вивчення</p> <p>1.1 Класифікація недержавних організацій і осіб, які не перебувають на державній службі</p> <p>1.2 Відповідальність недержавних організацій, органів і осіб, які не перебувають на державній службі чи службі в органах місцевого самоврядування, за правопорушення у сфері публічного адміністрування</p> <p><b>Завдання 2.</b> Скориставшись інформаційними джерелами опрацювати теоретичний матеріал по темі.</p> <p><b>Завдання 3.</b> Виконати тестування самоконтролю знань за темою.</p>
<p><b>Тема12.</b> Правопорушення та відповідальність при здійсненні міжнародної публічної діяльності</p>	<p>Обговорення теоретичного питання на семінарському занятті; тестування; виконання завдань, передбачених планом самостійної роботи</p>	<p><b>Завдання 1.</b> Питання для самостійного вивчення</p> <p>1.1 Міжнародна публічна діяльність , її види</p> <p>1.2 Правопорушення та відповідальність при здійсненні міжнародної публічної діяльності</p> <p>1.3 Відповідальність в міжнародному</p>

Назва теми	Види робіт	Завдання самостійної роботи у розрізі тем
		<p>публічному праві.</p> <p><b>Завдання 2.</b> Скориставшись інформаційними джерелами опрацювати теоретичний матеріал по темі.</p> <p><b>Завдання 3.</b> Виконати тестування самоконтролю знань за темою.</p>

### Інформаційні джерела

1. Конституція України. Прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 року // Офіційний вісник України. – 2010. – № 72 /1. – Ст. 2598 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>

2. Закон України «Про державні соціальні стандарти та державні соціальні гарантії» // Відомості Верховної Ради України. – 2000. – № 48. – С. 409. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>

3. Закон України «Про джерела фінансування органів державної влади» від 20.06.1999 р. №783-XIV // Урядовий кур'єр. – 1999. – № 165. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>

4. Про звернення громадян: Закон України від 2 жовтня 1996 року // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 47. – Ст. 256 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/main/393/96-%D0%B2%D1%80>.

5. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод від 4 листопада 1950 року зі змінами та доповненнями, внесеними згідно з протоколами № 11 і № 14 до Конвенції [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/995\\_004](http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/995_004).

6. Кримінальний процесуальний кодекс України від 13 квітня 2012 р. // Офіційний вісник України. – 2012. – № 37. – Ст. 1370. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/4651-17>

7. Кодекс адміністративного судочинства України: Закон України від 6 липня 2005 року № 2747 – IV // Офіційний вісник України. – 2005. – № 32 – Ст. 1918 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2747-15>.

8. Про відновлення дії окремих положень Конституції України: Закон України від 21 лютого 2014 року № 742-VII // Голос України. – 2014. – 03 (01 березня). – № 39 – спецвипуск. Офіційний вісник України. – 2014. – № 19 (11 березня). – Ст. 583.

9. Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини: Закон України від 23 лютого 2006 року № 3477-IV // Верховна Рада України: оф. веб-портал [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/annot/3477-15>.

10. Про запобігання корупції: Закон України від 14 жовтня 2014 року № 1700-VII // Офіційний вісник України. – 2014. – № 87. – Ст. 2474 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/main/1700-18>.

11. Про інформацію: Закон України від 2 жовтня 1992 року № 2657-XII // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 48. – Ст. 650 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/2657-12>

12. Про доступ до публічної інформації: Закон України від 13 січня 2011 року № 2939-V // Офіційний вісник України. – 2011. – № 10. – Ст. 446 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2939-17>

13. Про Конституційний Суд України: Закон України від 16 жовтня 1996 року № 422/96-ВР в редакції від 26 квітня 2015 року // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 49. – Ст. 272 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/422/96-вр>

14. Про міжнародні договори України: Закон України від 29 червня 2004 року № 1906-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2004. – № 50. – Ст. 540. Із змінами, внесеними Законом від 5 червня 2014 року № 1323-VII (1323-18) // Відомості Верховної Ради України. – 2014. – № 34. – Ст. 1166 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1906-15>

15. Про судоустрій і статус суддів: Закон України від 2 червня 2016 року № 1402-VIII // Офіційний вісник України. – 2016. – № 56/1. – Ст. 1935 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1402-19/paran1589#n1589>.

16. Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні» від 21.05.1997 р. № 280/97-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1997. – № 24. – С.170. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1906-15>

17. Закон України «Про місцеві державні адміністрації» від 9 квіт. 1999 р. № 586-XIV // Офіційний вісник України. – 1999. – № 18. – С.190. <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1402-19/paran1589#n1589>.

18. Про затвердження загальних правил етичної поведінки державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування: Наказ №158 від 05.08.2016 Національного агентства України з питань державної служби №1203/29333 від 31.08.2016 // Відомості Верховної Ради України. – 2016. – № 24. – С.170. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1203-16>

19. Закон України «Про державну службу» від 10 грудня 2015 №889-VIII // Відомості Верховної Ради України. – 2016. – № 4. – С.43. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2249-19>

#### *Основна література*

20. Бакуменко В.Д. Формування державно-управлінських рішень: проблеми теорії, методології, практики: монографія / В.Д. Бакуменко. – К.: Вид. УАДУ, 2000. – 328 с.

21. Мельник А.Ф. Державне управління: підручник / А.Ф. Мельник, О.Ю. Оболенський, А.Ю. Васіна; за ред. А.Ф. Мельник. – К.: Знання, 2009. – 582 с.

22. Державне управління: навч. посіб. / В.Я. Малиновський. – Луцьк, 2000. – 558 с.

23. Державне управління та державна служба: словник-довідник / О.Ю. Оболенський. – К.: КНЕУ, 2005. – 208 с.

24. Державне управління в Україні: централізація і децентралізація: монографія / кол. авт; відп. ред. проф. Н.Р. Нижник. – К.: УАДУ при Президентові України, 1997. – 448 с.

25. Дзюндзюк В.Б. Ефективність діяльності публічних організацій: монографія / В.Б. Дзюндзюк. – Х.: ХарПІ УАДУ «Магістр», 2003. – 236 с.

26. Битяк Ю.П. Адміністративне право України: Підручник / За ред. Битяка Ю.П. – К.: Юрінком Інтер, 2009.

27. Адміністративне право України: Підручник. – Харків: Право, 2007.

28. Серьогіна С.Г. Державне будівництво та місцеве самоврядування в Україні: Підручник для студентів вищих навчальних закладів / За ред. С.Г. Серьогіної. – Х.: Право, 2009.

29. Тодика Ю.М. Конституційне право України: Підручник / За ред. Ю.М. Тодики, В.С. Журавського. – К.: Ін Юре, 2008.

30. Лазор О.Д. Основи місцевого самоврядування: Навч. посібник. / О.Д. Лазор – К.: Наукова думка, 2009.

31. Малиновський В.Я. Державне управління. Навч. посібник. / В.Я. Малиновський – К.: Атака, 2009.

32. Бородін Є.І., Основи професійної підготовки державних службовців: Навч. посіб. / За заг. ред. Є.І. Бородіна., В.Г. Логвінова., О.Ф. Мельникова та ін. Правове забезпечення державного управління і державної служби. – Х.: Вид-во ХарПІ НАДУ «Магістр», 2009.

33. Панійко Ю. Теоретичні основи місцевого самоврядування. / Ю. Панійко – Львів: Літопис, 2006.

34. Посібник з питань застосування законодавства про вибори народних депутатів України для членів дільничних виборчих комісій на позачергових виборах народних депутатів України 30 вересня 2007 року. – К.: Нора – друк, 2008.

35. Копейчиков В.В. Правознавство: Підручник / За ред. В.В. Копейчикова, А.М. Колодія – К.: Юрінком Інтер, 2008.

36. Кравченко В.В. Роль громадських організацій та інших неурядових структур у становленні та розвитку місцевого самоврядування в Україні: Наук.-практ. посібник / За ред. В.В. Кравченка. – К.: Атака, 2009.

37. Ярмиш О. Н., Державне будівництво та місцеве самоврядування в Україні: Підручник. / О.Н. Ярмиш, В.О. Серьогін – Х.: НУВС, 2005.

38. Питання адміністративного права. Кн. 2 / [відп. за вип. Н. Б. Писаренко]. – Харків: ООО «Оберіг», 2018. – 182 с. [Електронний ресурс]. – Режим



доступу: [http://www.academia.edu/36437542/ПИТАННЯ\\_АДМІНІСТРАТИВНОГО\\_ПРАВА.\\_Книга\\_друга](http://www.academia.edu/36437542/ПИТАННЯ_АДМІНІСТРАТИВНОГО_ПРАВА._Книга_друга)

39. Відповідальність у публічному адмініструванні // Публічне управління та адміністрування в умовах інформаційного суспільства: вітчизняний і зарубіжний досвід: монографія / За заг. ред. Сергія Чернова, Валентини Воронкової, Віктора Банаха, Олександра Сосніна, Пранаса Жукаускаса, Йоліти Ввайнхардт, Регіни Андрюкайтене. Запоріжжя: РВВ ЗДІА, 2017. 608 с (С. 476-512) Режим доступу <http://dspace.zsea.edu.ua/jspui/bitstream/12345/568/1/60347PYA.pdf>

40. Державознавство. Підручник / В.В.Сухонос, В.В.Сухонос, Р.М.Білокін, А.М.Куліш за заг. ред. В. В. Сухоноса. Суми : ПФ «Видавництво «Університетська книга», 2021. 493 с. URL: <https://www.yakaboo.ua/derzhavoznavstvo-pidruchnik.html>

### **Програмне забезпечення навчальної дисципліни**

1. Президент України [Електронний ресурс]: офіційне інтернет-представництво / Адміністрація Президента України. – К.: Адміністрація Президента України. – Режим доступу: <http://www.president.gov.ua/>. – Мова укр., рос., англ.

2. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України [Електронний ресурс]: офіційний сайт / Кабінет Міністрів України. – К.: Кабінет Міністрів України, 2004 – Режим доступу: <http://www.ukrgold.net/links/21951/21962/>. – Мова укр., рос. – (дата звернення 13.03.2012).

3. Верховна Рада України [Електронний ресурс]: офіційний сайт / Верховна Рада України. – К. : Верховна Рада України, 1994 – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>. – Мова укр., рос., англ. – (дата звернення 13.03.2012).

4. Офіційний сайт Рахункової палати України [Електронний ресурс] : офіційний сайт / Рахункова палата України; ЗАТ «Софтлайн». – К.: ЗАТ «Софтлайн», 2001 – Режим доступу : <http://www.ac-rada.gov.ua/control/main/uk/index>. – Мова укр., рос., англ. – (дата звернення 13.03.2012).

5. Національне агентство України з питань державної служби [Електронний ресурс]: офіційний сайт – Режим доступу: <http://nads.gov.ua/control/uk/index> Мова укр., рос., англ. – (дата звернення 13.03.2012).

6. Державна фінансова інспекція України [Електронний ресурс]: офіційний сайт – Режим доступу : [www.dkrs.gov.ua](http://www.dkrs.gov.ua) – Мова укр., англ. – (дата звернення 13.03.2012).

### **Політика вивчення навчальної дисципліни та оцінювання**

- **Політика оцінювання здобувачів вищої освіти.**

Положення про організацію освітнього процесу <https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/06/polozhennya-pro-organizacziyu-osvitnogo-proczesu.pdf>

Положення про порядок та критерії оцінювання знань, вмінь та навичок здобувачів вищої освіти [https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozh\\_por\\_kryt\\_ocinyuvannya.pdf](https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozh_por_kryt_ocinyuvannya.pdf)

Порядок ліквідації здобувачами вищої освіти академічної заборгованості <https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/poryadok-likvidacziyi-zdobuvachamy-vyshhoyi-osvity-akademichnoyi-zaborgovanosti.pdf>.

Положення про повторне навчання [https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozh\\_pro-povt-navch.pdf](https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozh_pro-povt-navch.pdf)

- **Політика щодо відвідування.** Відвідування занять є обов'язковим компонентом. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, стажування) навчання може відбуватись в онлайн формі (Moodle) за погодженням із провідним викладачем.

- **Політика щодо академічної доброчесності.**

Кодекс честі студента [https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/kodeks\\_chesti\\_students.pdf](https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/kodeks_chesti_students.pdf).

Положення про академічну доброчесність [https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozh\\_akadem\\_dobrochesnist.pdf](https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozh_akadem_dobrochesnist.pdf)

Кодекс академічної доброчесності професорсько-викладацького складу, здобувачів освіти та співробітників спеціальності 081 Право. URL: <http://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/12/kodeks-akademichnoyi-dobrochesnosti-profesorskogo-vykladaczko-skladu-zdobuvachiv-osvity-ta-spivrobotnykiv-speczialnosti-081-pravo.pdf>.

- **Політика визнання результатів навчання визначена такими документами:**

Положення про порядок перезарахування результатів навчання, здобутих в іноземних та вітчизняних закладах освіти [https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozh\\_por\\_perezarah\\_rez\\_zvo.pdf](https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozh_por_perezarah_rez_zvo.pdf).

Положення про академічну мобільність здобувачів вищої освіти [https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozha\\_pro\\_akademichnu\\_mobilnist.pdf](https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozha_pro_akademichnu_mobilnist.pdf)

Положення про порядок визнання результатів навчання здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти <https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozhennya-pro-poryadok-vyznannya-rezultativ-navchannya->

[zdobutyh-shlyahom-neformalnoyi-ta-abo-informalnoyi-osvity.pdf](#); *інфографіка* (розділ Освіта/Організація освітнього процесу/Неформальна освіта) <https://puet.edu.ua/neformalna-osvita/>.

- **Політика вирішення конфліктних ситуацій:**

Положення про правила вирішення конфліктних ситуацій <https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozhennya-pro-pravyla-vyrishennya-konfliktnyh-sytuacij-u-puet.pdf>

Положення про апеляцію результатів підсумкового контролю у формі екзамену [https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/poloz\\_pro\\_apel\\_pidstr.pdf](https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/poloz_pro_apel_pidstr.pdf)

Уповноважена особа з питань запобігання та виявлення корупції <https://puet.edu.ua/zapobigannya-ta-protidiya-korupcii/>.

- **Політика підтримки учасників освітнього процесу:**

Психологічна служба: <http://puet.edu.ua/psychologichna-pidtrymka-v-puet/>.

Студентський омбудсмен (Уповноважений з прав студентів) ПУЕТ <http://puet.edu.ua/other-divisions/studentyky-ombudsmen-upovnovazhenyj-z-prav-studentiv-puet/>

**Безпека освітнього середовища:** Інформація про безпечність освітнього середовища ПУЕТ наведена у вкладці «Безпека життєдіяльності» <http://puet.edu.ua/pro-puet/bezpeka-zhyttyediyalnosti/>

### Оцінювання

Підсумкова оцінка за вивчення навчальної дисципліни розраховується через поточне оцінювання

Види робіт	Максимальна кількість балів
Модуль 1 (теми 1-3): робота на семінарських заняттях (10 балів); тестування (10 балів); виконання навчального завдання (10 балів), поточна модульна робота (10 балів).	40
Модуль 1 (теми 4-17): робота на семінарських заняттях (30 балів); тестування (10 балів); виконання навчального завдання (10 балів); поточна модульна робота (10 балів).	60
Поточне оцінювання	100
<b>Разом</b>	<b>100</b>

### Система нарахування додаткових балів за видами робіт з вивчення навчальної дисципліни

Форма роботи	Вид роботи	Бали
1. Навчальна	1. Участь у предметних олімпіадах: університетських, міжвузівських, всеукраїнських, міжнародних	10-30
	2. Участь у конкурсах на кращого знавця дисципліни: університетських, міжвузівських, всеукраїнських, міжнародних	10-30
	3. Проходження визначеного онлайн курсу чи іншого елементу неформальної освіти	10-30
	4. Виконання індивідуальних навчально-дослідних завдань підвищеної складності	1-15
	5. Оформлення сценарного плану дидактичної гри	10-20
2. Науково-дослідна	1. Написання і захист наукового реферату з визначеної проблеми	0-5
	2. Участь в наукових гуртках («Ін-Юре»)	5-20
	3. Участь в наукових студентських клубах («Феміда»)	5-20
	4. Участь в конкурсах студентських робіт: університетських, міжвузівських, всеукраїнських, міжнародних	5-15
	5. Участь в наукових студентських конференціях: університетських, міжвузівських, всеукраїнських, міжнародних	5-15
	6. Підготовка публікації в наукових виданнях.	20
Разом		*

\* Максимальна кількість додаткових балів для студента – 30.

Додаткові бали додаються до загальної підсумкової оцінки за вивчення навчальної дисципліни, але загальна підсумкова оцінка не може перевищувати 100 балів.

**Шкала оцінювання здобувачів вищої освіти за результатами вивчення навчальної дисципліни**

<b>Сума балів за всі види навчальної діяльності</b>	<b>Оцінка за шкалою ЄКТС</b>	<b>Оцінка за національною шкалою</b>
90-100	A	Відмінно
82-89	B	Дуже добре
74-81	C	Добре
64-73	D	Задовільно
60-63	E	Задовільно достатньо
35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням навчальної дисципліни